

M a t u r a n t i

majski nagovor 1967

Tako. Svetli cilji, v katere veruje vaša mlada sila, se vam primikajo. Dostojanstvena drža vaše zrelosti nam - k humanemu kulturnemu, svobodnemu, težečim občanom - vliva ponos in spoštovanje. Na slavnostni postaji vašega potovanja so preproge, cvetje, himna in srečne solze. Vsakemu slovesu botruje tak svetel, včasih grenak blagoslov.

Vaša pot bo premogla mnogo postaj. Vse, ki so pred vami, ne bodo okrašene, včasih bo s postajnega poslopja odpadel omet, mogoče kdaj postajni načelniki za vašo priložnost ne bodo nadeli paradne uniforme. Vseeno bomo mi, k humanemu, kulturnemu, svobodnemu, težeči občani prinesli vam, vaši akademski vsemi, vaši mladi upornosti, vašemu zdravemu hontju naročje pisanega cvetja. Zaupamo vam. Vsakega posebej zaznamujejo naše vneme, pa tudi ponos naših prizadevajocih si duš, vas, inženirji, profesorji, zdravniki, umetniki in kaj vam kaj še vse.

Tisto o nemarnih postajah in neobritih postajnih načelnikih je sicer kristalna resnica. Mi, ki vam prinašamo te majske rože, ne moremo prav razumeti poniglavosti na postajah. Saj ste vendar kader, nosilci socializma, metla privilegiranih stolčkov, razlagalci in prebujevalci pozabljenih idealov izpred 25 let, živi vrelci višjega. Ali pa mogoče izvira poniglavost, nemarnost pa tudi resignacija prav iz stolčkov ali iz zablojenih idealov. Skoraj bi verjel.

86

Vlak vašega elana pa drvi. Vlak katere mladosti ne bi drvel prav tako?! In smo k humanemu, kulturnemu, svobodnemu, težeči občani veseli in žalostni. Sledimo vam, sledili vam bomo, prinašali smo, prinašali bomo cvetje, častili bomo vaše postaje vse dotlej, dokler vaš vlak ne bo odpiskal našim očem onstran "okameneloga zanosa domovine". (Župančič)

Kajti nenasitne materialne strasti so vir zmede, vašega nenavadnega potovanja in tudi sila našega pojmovanja. Maturisti sumus. V imenu socializma, ki planira kadre, v imenu te majhne domovine, v imenu občestva, v imenu idealov, ki jih iz vašega mesa izganja grdi zgled mnogih soobčanov, vam želim čimmanj trpkih spoznanj, čimmanj ironičnih utrinkov na dachauske, braunschweigske, rawensbrüške, bergen-belsenške trenutke vaših mamic in očetov. Naj vas nikdar ne spreleti zebirsta podoba že davno pozabljene lakote in umiranja! Naj vas v urejenih kavarnah Münchenskih, hamburških, kölnskih nebotičnikov ne spremljajo stolpi dachauskih krematorijskih dimnikov, ki so bruhali zgorela trupla vaših domačih! Zakaaj bi vi žrli lastno pamet, tako nenavadno pomišljali ob pošteno zasluženih VW. Postaja, postaje. Sprijaznite se z dejstvom, da so krap, risalna deska, epruveta, stetoskop občestvena proizvodjalna sredstva, ki

K A P L J E
K A P L J E
K A P L J E
K A P L J E
K A P L J E
K A P L J E
K A P L J E
K A P L J E
K A P L J E
K A P L J E

jih ne vklepa lastnost pripadnosti. Ker pa so globine resnic neizmerljive, se čisto lahko pripeti, da čez toliko in toliko časa tudi vi postanete orodje brez pripadnosti. Koliko takih primerov poznam.

Ta strastna vnema, ki vas danes žene naprej, je sicer iskrica mojega upanja. Toda vseeno ne boste na postajah, polnih umazanije, pomišljali. Priklonili se boste v drugorazrednem kupeju ter se odpeljali dalje. Dobro vem. Res je, če vas nočajo - kaj morete. Saj čakajo vaš vlak v Celovcu, v Münchnu, v Hamburgu, v Marseillu, v Stockholmu ... Kader. Kader.

In zdaj se moja pamet in moje čutenje neusmiljeno predajata blodnemu hlastanju vašega nujnega, do konca zmaterializiranega hotenja. Maturanti. Brez svojega dojemanja trenutkov, brez visoke zagnanosti, brez domovine. Samo členci v verigi lastne, pa tudi naše človeške likvidacije. Te temne poteze vaše končne zrelosti sicer nočem posebejati z vašo človeško slabostjo. Z občani, ki si prizadevajo k humanemu, kulturnemu, svobodnemu, vas gledam in spoštujem vašo ravno držo, isker ponos, rdeč nagelj v gumbnici, solze sreče vaših mater. Čudno mi je le zato, ker me večkrat prešinejo aktivistične parole, humanistična retorika, visoke pesmi domovinske ljubezni. Vse izpred nekaj let. Toliko ironije je v vsem tem.

SREČNO!

Jože Felc

87

S o d o b n o s t 6
M o s t 13 - 14

(Zapis, ki ni ocena)

Sodobnost berem bolj poredko. Je vse preveč nevznesirlijsva ta naša "uradno" še vedno osrednja slovenska revija. Verjetno tudi letošnje šeste številke ne bi vzel v roke, če ne bi na platnicah opazil imena Sartre. Sodobnost in Sartre! Res je sicer, da pomeni Sartre v Franciji že več ali manj preteklost in bi me torej ne smelo začuditi, da revija, ki nadaljuje slovensko kulturno tradicijo, s tradicionalno dvajsetletno zamido hiti obveščati svoje bralce o tem, kaj se dogaja po svetu - začudil pa sem se vseeno. Tako močno, da sem odpri revijo in pričel brati Lavrinov članek. Pisan je dovolj poljudnoznanstveno in bi bil kot nalašč za šolo, če ne bi v njem kar argolelo napačno postavljenih ločil.(+)Ne vem, kdo je za to bolj zaslužen: prevajalka Rapa Šuklje ali lektor. Potem se mi je revija odprla na strani, kjer France Vurnik ocenjuje Lakoto, pesniško zbirko Braca Rotarja. Vurnik